2-a Jaro, N-o 38 (90) APERAS S.A.T. SEMAJNE 17. Junio 1926

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

Sidejo de la Redakci-Komisiono: Colmstrasse 1, Leipzig O 27 (Germanio) | Sidejo de Ekzekutiva Komisiono de SAT 23, rue Boyer, Paris XX | Administranto: R. LERCHNER Colmstrasse 1, Leipzig O 27

PEREIS SAT-ANO

MEMORO PRI K-DO GREGORO ROZENBLAT (MORTIS 19. MAJO 1926)

La epoko de Revolucio naskas novajn homojn. Nova spirito naskiĝas en la ekstermantaj flamoj, kiuj formanĝas kadavron de la malnova mondo. Brulas fajro en la foriranta nokto kaj brilas hela matenaŭroro.

Tia nova horo, naskita de la revolucio, estis nia kamarado Gregoro Rozenblat.

En la jaro 1917, estante knabo deksesjara, li jam estis esperantisto. Estis unua tempo, kiam la idearo de l' mondrevolucio socia komencis penetri en la masojn. Internaciismo revolucia etendis sian unuan radion. En ĝia lumo estis k-do Rozenblat.

En 1918 kune kun la subskribinto li fondas en Moskvo Tutruslandan Ligon de Junaj Esperantistoj kaj fariĝas ĝenerala sekretario de ĝia Centra Oficejo. En unua numero de ĝia organo "La Juna Mondo" aperas lia artikolo "Al la junularo" kun flama alvoko lerni Esperanton. En tiam fondita "Domo de Esperanto" Rozenblat ludas eminentan rolon, kiel unu el ĉefaj laborantoj, vigla, gaja kaj energia.

En 1919 li iniciatas gazeton "Revolucia Esperantisto" kaj samtempe fariĝas membro de l' komunista partio. Venas tempo de akraj bataloj, kiam la revolucio estas blokata el ĉiuj flankoj kaj furioze defendas sin sur multenombraj frontoj. Rozenblat estas ĉe la fronto en kaŭkaza montaro. 22 frontbatalojn kontraŭ la blankuloj li spertas dum daŭro de du jaroj 1919 ĝis 1920, estante avangarda militkomisaro.

En 1921 la subskribinto renkontas lin sur la posteno de redaktoro de l' ruĝarmeana jurnalo "Ruĝa Militisto".

En 1922 k-do E. Lanty, en "Sennacieca Revuo" priskribante sian vojaĝon tra Sovet-Rusio, rakontas pri Rozenblat kiel pri juna "ruĝa generalo", ŝatanta poezion.

Jes, Rozenblat ŝatis la poezion kaj tradukis multajn poemojn kaj kantojn en Esperanton. En "Proletaria Kantaro" oni povas trovi du revoluciajn kantojn, tradukitajn de Rozenblat. Same en "Dokumentoj de Komunismo" estas presita "Konstitucio de Rusa Socialista Federativa Soveta

Respubliko" en lia traduko. Ĉu ĝi ne estas ankaŭ bela speco de moderna socipoezio?

En 1923 k-do Rozenblat estis sekretario de Ruĝa Sportinternacio. Kaj de post 1924 li konstante redaktas ruĝarmean rubrikon en la jurnalo "Pravda", centra organo de Rusa Komunista Partio.

En 1925 k-do Rozenblat partoprenas grandan aer-ekspedicion de 6 aeroplanoj, flugintan el Moskvo ĝis Ŝanĥajo. Oni vidu priskribon de tiu-ĉi interesega vojaĝo en la eldonita de SAT-Krestomatio "Orienta Blovo". Trans vasta Siberio, Mongolio kaj Ĉinio Rozenblat flugis en kabino de flugmaŝino, dejorante kiel speciala korespondanto de "Pravda".

Tiu danĝera flugekspedicio pasis feliĉe. Rozenblat revenis sana kaj gaja. Loĝante en sia malgranda senkomforta ĉambro solece kun blanka katino, li laboris kune kun la subskribinto super verkado de libro.

En Aprilo li forveturas Leningradon kaj nur okaze ne partopenas la nordpolusan ekspedicion de Amundsen, ebleco al li prezentata. Rozenblat forflugas alidirekten, por malfermi aerlinion Moskvo—Tifliso. Rapide pasas la vojaĝo tra Ĥarkovo—Derbento—Bakuo ĝis la ĉefurbo de Soveta Kartvelia Respubliko (Georgio). La aeroplano "Dornier-Kometo" flugas tra nuboj super montaro. Returnavoje en Derbento okazas avario. Oni riparas la rompaĵojn kaj daŭrigas la vojon. Ĉio pasas bone. Jam estas atingita Ĥarkovo, malmulte restas ĝis Moskvo.

La 19. Majo je 12 h. 40 m. "Dornier-Kometo" ekflugas el Ĥarkovo. Apud urbo Belgorodo en la flugmaŝino krevas radiatoro. Evidentiĝas, ke neeblas pro manko da oleo flugi pluen. La piloto Sobolev decidas reveni Ĥarkovon. Alflugante sur la ĥarkovan aerodromon, la piloto ial ne rimarkas altan arbon kaj trafas ĝin per maldekstra flugilo. Tiu ĉi neantaŭvidita ŝanĝo de direkto turnas la aeroplanon kaj subite jetas ĝin sur angulon de ŝtona tribuno ĉe la loka hipodromo.

Kun granda forto "Dornier-Kometo" frapiĝis kontraŭ la ŝtonangulon kaj rompiĝis. La piloto estis elĵetita kaj ricevis profundan ŝirvundon. La mekanikisto suferis rompon de kruro kaj brako. K-do Rozenblat ricevis mortecan krevon de kranio kaj, vivinte senkonscie en turmenta agonio ses horojn, je la 9. horo vesp. mortis en hospitalo.

Kiel brila kometo, meteoro estis lia vivo. Ĝi rapidege trastrekis la ĉielon kun brilo kaj rompiĝis, falinte sur la teron. 25-jaraĝa, pereis nia SAT-kamarado, revoluciulo, esperantisto . . . *N. Nekrasov.*

≡ KLASLUKTADO ≡

Trans la landlimoj

Notinda estas, ke dum la ĝenerala striko en Britio efektiviĝis praktika supernaciismo. La ĉefa karbminista sindikato en Germanio ĉesigis ekstran tempon en la karbminejoj. En Danio, Rusio, Belgio kaj Francio la sindikatoj decidis bojkoti ĉiun entreprenon, kiu iumaniere malhelpas la britan strikon. La Internacia Transport-Federacio tre energie malebligis la transporton de karbo kaj la rekrutigon de strikrompantoj. Holando donacis 60000 "gulders" (guldenojn) kaj mono estas kolektita en Sud-Afriko, Svisio, Meksiko, Hindio, Nov-Zelando kaj Skandinavio. Kune batalante la laboristoj forgesas pri la landlimo kaj nacieco. Jen nur la antaŭsignoj. *(488)*

Helpu al karbministaro en Britio!

Kvankam la ĝenerala striko finiĝis, la karbministaro ankoraŭ estas lokaŭtita pro ĝia rifuzo, akcepti pli malaltan salajron. Pro antaŭaj bataloj, neokupeco kaj jam nesufiĉaj salajroj mankas al la karbministo eĉ la nutraĵo. La mastroj, helpataj de la registaro, fidas al malsato de la virino kaj infano por rompi la proteston de la laboristo. Jam stariĝis kaso, en kiu la laboristoj malavare pagis. En la unua semajno la Komitato ricevis £ 6500 kaj same en la dua. Plue el Rusio venis laŭdinda donaco de £ 260000. La Internacia Ruĝa Helpo sendis £ 25000. Sur la stratoj de Berlin la germanaj k-doj kolektis £ 1000. En aliaj landoj la mono estas kolektita.

SAT-anoj helpu la aferon. Mi jam ricevis leteron de unu germana k-do. Li estas senlaborulo kaj nur ricevas ĉiusemajne dek markojn, sed li sendis du (dum longtempe ŝparitaj) por helpi la karbministojn. Ni tre dankas niajn k-dojn el ĉiu lando, kiu jam helpis nin.

Memoru, ke:

La manko kaj malsato estas grandaj.
Kiu donacas rapide, donacas duoble!

Sendu monbiletojn al:

Miners Relief Committee, 11, Tufton St., London SW 1. *(488)*

Gvido de la brita sindikataro

Pro la Ĝenerala Striko iom da atento centriĝas en la konsilantaro de la Sindikataro Brita (General Council, Trades Union Congress) kiu estris la aferon. El la nomo mem evidentiĝas, ke dum longtempe ĝi estas nur kongreso. Fakte de 1869 ĝis 1921 tia konsilantaro ne ekzistas. Ĉiujare la sindikatoj kongresis kaj elektis parlamentan komitaton, kiu nur portas la akceptitajn rezoluciojn de la kongreso al la responda registara ministro. Ĉeesto de sindikato al kongreso estas nur libertempa afero; la sama rezolucio povis aperi denove kaj denove. Ĉe la komenco de la nuna jarcento, pro minaco kaj atako juĝista, la kongreso naskigis politikan partion, kiu anstataŭ nur intervjui ministron eniris la parlamentejon mem kaj anoncis la dezirojn de la laboristoj. Sed la kongreso restis nur kongreso — volonta afero, sen ia disciplino ĝis 1921. Tiam la sindikatoj dividiĝis en 17 grupoj laŭ okupado por elekti la dumjaran konsilantaron. Anstataŭ la 16 anoj de senpova parlamenta komitato estas entute 30 industri-reprezentantoj (kun du virinoj), kiu penas gvidi la tutan sindikataron. Tre malrapide la apartaj sindikatoj cedis sed fine en 1925, per akceptita rezolucio, la konsilantaro rajtas defendi ĉiujn el ĝiaj kategorioj per organizo de "morala kaj materia subteno". La funkcio de konsilanto evoluis ĝis agado. Per speciala kongreso, 1. Majo, subtenante la karbministon, ĉiu sindikato donis al la konsilantaro plenan povon uzi ĝin laŭplaĉe. Jen stariĝis ĉefstabo por la brita laboristklaso. Tre lojale kaj sinofere la soldatoj respondis al la alvoko. Sed stabanoj malfidis sian armeon kaj ne volis venki kontraŭ la "Ŝtato" kaj "la komunumo". Tamen tiu estas alia afero. La sindikatanoj ankoraŭ konscias, ke la evoluo de centra gvido estas tre necesa tiom, kiom la klasbarakto plue intensiviĝas. *488*

Kristana teroro en Polio

Ĉio estas ebla en Polio. Ti-kio delonge jam estas forgesita en civilizitaj landoj trovas ĉe ni fertilan grundon por disfloriĝo. Nigra gvardio de pastraĉoj estas ĉi tie influhava kaj senbride uzas privilegiojn, kiujn ĝi akiris dank' al subskribita antaŭ nelonge konkordato. Mi ne intencas en ĉi artikolo ludi per vortoj. Ne ĉiam la plej bona argumento estas fakto kaj mi prezentos al vi, kamaradoj, du bildetojn, kiuj certe sufiĉos, por ke vi povu imagi al vi la staton de malprogreso en Polio.

Antaŭ nelonge, iu pastraĉo akuzis iun Vincenty Macios, ĉar li opinias, ke la sakramentoj ne estas sanktaj kaj "dipatrinon" oni ne devas honori.

Plejalta juĝistaro decidis post esploro de l' afero (13. Aprilo 1926), ke **ekzakt-signifaj blasfemoj kontraŭ Dio, glorata en Unuestaja Triunuo, kontraŭ Dipatrino, senkorpaj ĉielaj Potenculoj kaj Sanktaj Elektitoj** de Dio same kiel **aga malestimo aŭ ofendado de Sanktaj Sakramentoj, Sankta Kruco, Sanktaj Relikvoj, bildoj de Sanktuloj kaj aliaj objektoj,** konsiderataj de kristana Eklezio kiel sanktaĵoj kaj ankaŭ **ofendado de sankta Biblio, aŭ Eklezio kaj ĝiaj dogmoj, aŭ ĝenerale kristana religio — submetiĝas al art. 73 de Punkodo.**

Konsiderante ĉion ĉi-juĝistaro kondamnis Macios je $2^1/_2$ jaroj da mallibero.

Alia Zygmunt Pakonia, estis kondamnita la 11. Marto 1926 je 6 monatoj en fortikaĵo, ĉar li kuraĝis diri, ke kristo ne estis dio, sed simpla homo-reformanto. *Voĉelpolio.*

Rikolto de sinmortigoj en Horthy-ujo

Budapeŝto estas la ĉefurbo de Hungario. La nombro de la enloĝantaro ankoraŭ ne atingis milionon. Ĝi tamen nun pro nova kaŭzo mondfamiĝas, ĉar la nombro de la sinmortigantoj de tago al tago pli altiĝas. La Bethlen-a registaro neniel klopodas ebligi la vivebleçon de la loĝantaro. Precipe la laboristoj, kiuj jam de post jaroj suferas pro la granda senlaboreco kaj mizero, konstante restas en tiu stato.

Nun strangan rimedon eltrovis la "nobelaj friponoj", por malhelpi la sinmortigadon. Antaŭ kelkaj tagoj ĉe la plej bela parto de la urbo, sur la Danubo (mezeŭropa riverego) ekankriĝis unu boato, sur kiu estas sola boatisto. La devo de ĉi boato estas, savi la sinmortigantojn, kiuj tre volonte uzas grandan ponton por salti de sur ĝi en akvon.

Laŭ la statistiko de la budapeŝta savunuiĝo ni tradukas jenan.

"La savistoj en aprilo (1926) 164 foje donis unuan helpon en sinmortigaj aferoj, do po tago ĝenerale 5,46 sinmortigoj okazis. La speco de la sinmortigoj estis: sinpiko aŭ tranĉo: 10, pafo: 10, malsupren salto: 8, sinpendigo: 13, salto en akvon: 13, per venenoj: 95, per diversmaniere: 15."

Laŭ la konstato de la savunuiĝa ĉefkuracisto, la kaŭzoj de sinmortigoj estis antaŭ la milito 85 % pro trompita amo kaj nun nur 10—12 %, la aliaj ĉiuj sin mortigas pro la mizero.

Kiel pli grandiĝas la nombro de la sinmortigantoj, pruvas la jena statistiko: en 1925 de 1. Jan. ĝis 1. Majo, sin mortigis 762 homoj, do po tago ĝen. 6,3 homoj. Dum la sama tempo en 1926 la nombro de sinmortigoj estis 1360, do po tago 11,3. Preskaŭ la duoblo de la pasintjara samtempo. En 1926 dum la 1. kvarono de la jaro, en la "Tribunala Anatomia Instituto" 73 viraj kaj 60 virinaj sinmortigaj kadavroj estis sekciitaj.

Ĉi statistiko ankaŭ pruvas, ke la fireakcia Horthy-Bethlen-a reĝimo jam ankaŭ maturiĝis por morti, kaj ĝi certe atingos sian celon, la sinmem-mortigon. *Majo.*

La situacio de la germana regna fervojo

Plej ofte en lasta tempo oni kritikis la fervojan entreprenon, kaŭzite per la korupciaj kaj reakciaj okazintaĵoj.

La fervojo reprezentas la plej grandan entreprenon en Germanio. La pezindustrio regas en la administracio. Iliaj reprezentantoj per helpo de la reakciaj elementoj provas plenumi la programon proponitan de la pezindustriistoj. Ĉefe en la personara politiko montriĝas ilia influo. 70000 fervojistoj estis maldungitaj dum pasinta jaro, 80000 devas sekvi ĉi-jare. Sole dum la tempo de 1. Januaro ĝis 1. Aprilo k. j. 42000 laboristoj kaj oficistoj estas maldungitaj.

La produktado antaŭmilita en ĉiuj riparejoj estas atingita, eĉ superita. Pro tiu pli altigita produktado ebliĝis la fermado de 24 lokomotiv-riparejoj el la nombro de 114. La riparo de lokomotivo, kiu antaŭmilite daŭris ĝis 130 tagoj, hodiaŭ nur permesas 20 ĝis 30 tagoj. Tiu procedo ebligis, ke 4500 lokomotivoj lokiĝas en la ejoj kaj proksimume 850 por ŝpari restas nereparitaj. Pro la maldungo kaŭziĝas kompreneble multaj akcidentoj, kiel ekzemple en München, Wülknitz ktp. En tiu lasta loko antaŭ kelkaj monatoj laboris 7 oficistoj, hodiaŭ ankoraŭ 1, ĉar 6 estis maldungitaj. Do 1 persono devas fari la laboron, kiun antaŭe 7 plenumis. Pro tia troŝarĝigo nur povis okazi la akcidento. Kompreneble la krimulo, kiu malbone plenumis sian laboron, estis ĵetita en malliberejon, kie li povas mediti pri sia sorto, dume la efektivaj krimuloj diboĉas.

Bedaŭrinde la fervojistoj ĝis nun ne ekkonis, ke ili nur per unueca fronto kontraŭ la kapitalistoj povas aliigi ilian sorton. La "ruĝa vendredo" de la angla proletaro montris la vojon nepre irendan de la tutmonda proletaro. *Voko.*

Nova faŝista provoko en Plzen (Ĉekoslovakio)

Depost kelkaj semajnoj, kiam la faŝistoj ricevis en nia urbo sian "salajron", ili denove kuraĝis aranĝi mitingon. Estis merkrede la 2. Junio, kiam la socialistaj partioj de Plzen kunvokis la laboristaron al publika kontraŭfaŝista mitingo sur la ĉefplacon de Plzen; ĝi okazis vespere je la 7a horo. La saman tempon provoke eluzis la lokaj faŝistoj, por aranĝi en "Měštanská Beseda" (gr. burĝ. hotelo) faŝistan publikan mitingon. Jam ĉirkaŭ la 6. vespere kunvenis la homoj po centoj en la ĝardeno de "M. B.", kaj jen ni aŭdis kion la faŝistoj volas: forpeli ĉiujn judojn kaj aliajn naciojn vivantajn en ĈSR, por fondi pure ĉekan nacian ŝtaton. Ho ve, tiam restus neniu en tiu paradizo ĉeka. Tio ne estas ĉio, ili ankaŭ egalrajtigos laboriston kaj kapitaliston. Laboristoj ne estos plu maldungotaj, sed ankaŭ ne rajtos striki aŭ maldungi mem. Tio estus tre bela. La fabrikposedantoj kaj labordonantoj rajtus eble tiam postuli, ke laboristo laboru senpage, 12 horojn potage kaj sabaton li alportu al majstro ankoraŭ salajron, ĉu ne? La striko ja estos malpermesata, kaj maldungi laboriston ankaŭ ne rajtos, sed la posedantoj jes, ili certe ne obeos.

Sed niaj karaj faŝistoj dikventraj eĉ ne povis pro la granda tumulto pluen klarigi siajn dezirojn, per krioj de "honton al faŝistoj kaj Musolini", la publiko silentigis ilin. Kelkaj nigroĉemizuloj en "civilo" penis silentigi la bruantojn, sed spertis malagrablaĵojn, la pugnoj nur "tiel" saltis sur iliaj kapoj kaj kelkaj estis forkondukitaj kiel vunditoj. La ĝardeno de "M. B." aspektis kvazaŭ "Boksplaco", kelkaj komencis kanti naciajn himnojn, kiuj estas superkriitaj per la "Internacionalo" kaj "Ruĝa Standardo". Ankaŭ kelkaj laboristoj estis vundbatitaj, kiuj estis ĉirkaŭitaj de faŝistoj. Kaj jen, kelkaj forkuras al ĉefplaca mitingo por alvoki helpon, sed estis haltigita de polickordono, kiu fermis ĉiujn stratojn kondukantaj al la ĉefplaco; intertempe la laboristoj foriris de la faŝista mitingo kun granda bruo sur la straton, kelkaj sukcesis veni al la ĉefplaco iom post la 7a vespere. Kiam apenaŭ la oratoro komencis paroli, kun krioj "hura kontraŭ la faŝistoj", iuj sukcesis ekmovigi la kelkmilan laboristamason al la "M. B.", kie la faŝistoj estis kaŝitaj. En la antaŭaj vicoj iris du laboristoj, portante standardon kun surskribo "morton al faŝistoj". Alveninte al la polickordono, kiu fermis la straton, la amaso disrompis ĝin per premado de malantaŭe, sed la policanoj tuj baris la duan vojon, kiu kondukis al la faŝista kunvenejo kaj ricevinte helpon el la apudkuŝanta policdirekcio, ili haltigis la bruantan laboristamasojn, kiuj konstante kriis "honton al la polico", "honton al faŝistoj". La malantaŭaj demonstrantoj ne rimarkis la haltigon, kaj premis forte la antaŭulojn kontraŭ la polickordonoj, gardintaj la faŝistojn kaj ilian kunvenejon. La polickordono komencis per la gumbastonoj (Pendreky) prilabori la laboristojn. Malfeliĉaj estis la antaŭuloj, ili estis batitaj kiel bestoj kaj senkulpe, ĉar de malantaŭe la amaso premis. Multaj dekoj estis arestitaj, la parko tie kuŝanta estis de la forkuranta amaso multe difektita. Polickomisaroj kuraĝigis la jam lacajn policanojn "nur batu" kaj tiel, la nudmanaj demonstrantoj devis cedi paŝo post paŝo ĝis la "ĉeka nacia teatro". En ĉiuj stratoj okazis arestoj, mi mem vidis nur ĉ. 50, ĉar ne ĉie mi povis esti. La tempon eluzis la faŝistoj, por forkuri el sia kunvenejo "M. B." al la policdirekcio, kiu estis jus vidavide, kaj tie ili estis sub la defendo de polico. Longe ankoraŭ okazis bataletoj en diversaj stratoj. Kaj ĝis la 11a horo nokte moviĝis rondetoj da laboristoj tra Plzen, kiu preparis sin por la venonta faŝista provoko.

Satkor. 409, Plzen.

Rusaj filmoj

Lasttempe aperas en Germanio filmoj de rusa filmeldonejo kiel: Militvaporŝipo Potemkin k. a. La plej bonaj rekomendo kaj reklamo por ili certe estas la kritikoj en kelkaj burĝaj gazetoj (naciismaj, faŝistaj). En la artikoloj oni insultegas pri la filmoj, kiuj laŭdire enhavas kaŝe nur komunistajn ideojn, bolŝevikajn tendencojn. La intenco de la aŭtoroj nur povus esti, proklami la mondrevolucian ideon. El tiuj multaj plendoj evidentiĝas deziro, ke la cenzuro malpermesu la aperadon de tiuj ŝtatdanĝerigaj filmoj ("ruĝa danĝero"). Memkompreneble, kiam temas pri naciismo, militarismo, ho, estas alia afero, tiam tiuj gazetaĉoj estas laŭdplenaj.

Kiam la honoro de t. n. respubliko eĉtas tirata en la polvon, ili vokas cenzuron. Laboristaj gazetoj kaj eĉ granda parto de burĝemaj gazetoj laŭdas la rusajn filmojn pro la altvalora arta enhavo kaj la granda viveco. En Germanio ankaŭ jam ekzistas kelkaj proletaj filmoj: La Forĝejo, Libera Popolo k. a., sed la rusaj filmoj estas pli bonaj laŭ komunikoj; ni gratulas. Certe la filmo estas unu el la plej bonaj batariloj de la proletmovado, ĉefe, ĉar la kinovizitantoj grandparte rekrutiĝas el laboristaj rondoj. *SATan-o 6191, Kelsterb.*

Pri socialista festo en Dachau

Okaze de 20-jara datreveno depost ekzisto de la socialdemokrata loka organizaĵo, oni okazigis la 30. Majo manifeston. Multaj ruĝaj flagoj estis kunportataj en la demonstracio. Pro estinta malbela vetero, bedaŭre la festo devis okazi en salonego. La parolinto de la tago, k-do parlamentano Gruber, parolis pri nuna ekonomia kaj politika situacioj. Ankaŭ li, komisie de fratoj Schlittmann, kiuj estis partoprenintaj la francan kongreson esp-an, transdonis al la ĉeestintaro la korajn kaj fratajn salutojn de la franca laboristaro. Li akcentis, ke la francaj laboristoj ne plu estas militemaj sed eĉ ili komencas kontraŭbatalaadi la nunan reĝimon. Per varmaj paroloj li laŭdis la sintenon de la franca klaskonscia proletariaro. *(4204)*

"Kulturo kanibala"

En Königshütte (Pola Silezio) okazis jena fiago kontraŭ proletoj:

Masonisto, starante sur trabaĵo, laboradis je la plibonigo de muro en manĝejo por senlaboruloj de l'urbo. Sub li troviĝas kaldronego, plenumita per bolanta "buljono". —

Jen! — akcidento! — —

Grave vundita laborulo; — eble baldaŭ senvivulo. —

Malgraŭ tia bedaŭrinda afero "oni" intencis, disdonadi la "grasan manĝaĵon" al la senlaborulaj k-doj!! — — — *1851.*

≡ DISKUTEJO ≡

La kuracado per laboro

La fako por sanprotektado ĉe Moskva Soveto en kvar moskvaj sanatorioj organizis interesajn eksperimentojn pri kuracado al nerv-malsanuloj per apliko de labor-terapio.

La unua eksperimento en moskvaj sanatorioj estis organizita antaŭ 1 1/2 jaroj. Nun la objektoj de tiumetoda kuracado estas preskaŭ 40 % de nerv-malsanuloj. Oni praktikas ĉe laborterapio precipe artan manlaboron: brodado, aplikado (komponado de l' desegnoj el diversspeca papero, ŝtofo ktp.), tranĉdesegno kaj bruldesegno sur la ligno, kaj facilaj metiaj laboroj: plektaĵoj el ŝnuro, bindaĵoj ktp.

Krom la sanatorioj por nerv-malsanuloj, la labor-terapio estas praktikata en unu el la sanatorioj por tuberkulozuloj, kie la kuracatoj laboras eksterdome en freŝa aero, kaj nur la malmultaj — en specialaj, laŭ higiene instalitaj, metiejoj. *N. Krassovskij.*

Malsanoj kaj Sociordo

Malsanoj laŭ sia deveno povas esti dividitaj je du grupoj. Unua grupo — estas malsanoj infektaj, malsanoj, kiuj okazas, kiam mikroboj eniĝas organismon kaj disvolviĝas en ĝi, kiel ekzemple: tifo, difterio, skarlatino, tuberkulozo ktp. Dua grupo — estas malsanoj, kiuj disvolviĝas je influado de malbonaj kondiĉoj de l' vivado, dank' al nesufiĉa aŭ neregula nutrado, malbona aero, la alkoholismo kaj aliaj troecaĵoj, dank' al supermezura ne laŭforta laborado ktp. kiel ekzemple: Anemio, Raĥito, malsanoj de l' nerva sistemo aŭ malsanoj de l' digesta organaro. Sekve, se iu scias, kiel vivas bakterioj, kiavoje ili eniĝas homan aŭ bestan organismon kaj kiajn kondiĉojn ili bezonas por venki la organismon, — tiu povas eviti, ke bakterioj eniĝu en lin, tiu povas antaŭgardi sin kontraŭ infektaj malsanoj. Same estas direble pri dua grupo de l' malsanoj. Se oni scias la malbonan influon de neĝusta vivado, nutrado aŭ laborado, — oni povas forigi la malbonajn cirkonstancojn kaj kondiĉojn kaj tiamaniere sin antaŭgardi ankaŭ kontraŭ ĉi malsanoj. Sed ne ĉiujn kondiĉojn, ne ĉiujn cirkonstancojn de l' vivado aŭ de l' laborado povas aliigi aŭ forigi la homo unuope per siaj propraj fortoj. Pli grandan parton de tiaj kondiĉoj unu homo ne povas tute ŝanĝi, sed ŝanĝi ilin povas nur la homrondo, la homgrupo aŭ la tuta regno. Ekzemple: la kondiĉoj de laborado en fabrikoj, nebona akvo en urba rivero, altprezaj vivbezonaĵoj ktp. La higieno kaj la sanitario nin instruas, kiamaniere estas plejbone forigadebla ĉiaj malutilecoj kaj malutilaĵoj por nia sano el nia vivo. La individua higieno montras, kiel unu homo mem devas konduti, por ne malsaniĝi; kaj la socia higieno kaj la sanitario indikas la vojon por la tutaj homgrupoj kaj eĉ por la regnoj. Se la sociordo estas tia, ke ĝi forigas aŭ almenaŭ penas forigi ĉiajn malutilajn por sano kondiĉojn kaj cirkonstancojn — tia sociordo estas la plej bona kaj la plej dezirinda! La kapitalista sociordo, bedaŭrinde, ne nur ne penas forigi malbonaĵojn el la vivo de popoloj, sed kontraŭe, ĝi kreas multon da aliaj malutilaĵoj. Kaj en ĉi tiu senco mi tute konsentas kun kamarado, kiu en sia artikolo: "Pri malsanoj" en n-o 17 de "Sennaciulo" (21. Januaro 1926 j.) skribas: sanon . . . "plej malutilas la kapitalista sociordo". Tamen aliigo de la sociordo ankoraŭ ne estas la kuracilo kontraŭ ĉiuj malsanoj! Necesege estas, ke ĉiu homo bone sciu, kiamaniere oni devas sin defendi kontraŭ malsanoj. Ĉar estas multe pli facile antaŭgardi kontraŭ malsanoj, ol kuraci jam malsaniĝinton! . . .

Rezulte: La plej energia kaj forta lukto kontraŭ la kapitalo ĝis ĝia fina morto kaj la plej vastega san-klerigado de l' laboristaro! Jen estas la plej bona kuracilo. Por venki ĝi devas esti forta, por esti forta — laboristaro devas esti sana. Kaj la sano estas en la manoj de l' laboristaro mem! . . .

Al mi ŝajnas, ke jam nun estas komencebla la sanklerigado inter SAT-anoj kaj gelernantoj de "Sennaciulo". Certe, se nia "Sennaciulo" ne rifuzos (ni ne rifuzas, male ni deziras tiajn klerigajn aferojn, sed ne tro longajn, aliel ili apartenas al "Senn. Rev." *Red.*) sur siaj paĝoj artikolojn pri higieno kaj sanitario, SAT-anoj medicinistoj fordonas sian sperton kaj siajn sciojn por utilo de l' proletaro! . . .

N. Ŝtankovskij, 5914 (Liĥoslavlo).

Pri Unuiĝismo

Sen deziri eki diskutadon teorian pri l' supra temo, mi petas iom da spaco por malkonsenti la ideojn de k-do 1781 publikigitajn en "Senn." 34 (82). Mi deziras tion fari, ĉar mi entute malaprobas la anti-politikan ideon, kiun provas nia k-do enŝovi en sian artikolon pri l' afero. K-do 1781 diras: — "Dum la kapitalistoj regas ekonomie, la politika agado estas por ni senvalora. Kiam ni regos ekonomie, tiam ni regos sur la politika kampo kaj ĉie". Tiu-ĉi estas absolute absurda. La politika agado donas al ni la eblecon, propagandi en la plenaero nian revolucian principon; organizadi niajn fortojn industrie kaj kontraŭbatali la regadon de niaj ekspluatistoj politike. Sen politika agado la labor-movado triumfi ne povas, sen industria organizado la tago de ĝia politika sukceso estus la tago de ĝia malvenko. K-do 1781 povas legi la anglan lingvon. Ĉu li neniam legis la anglalingvan broŝuron de De Leon "Pri l' politiko"? Kaj estas absolute erare diri, ke ni regos politike, kiam ni regos industrie. *La politika socio tiam ne plu troviĝos.* Kiel oni povus regi politike, kiam ni ekzistas klasa, t. e. politika socio, kaj pro ĝi, politika ŝtato? Ĉu la proletara revolucio ne forigos klasojn kaj starigos (laŭ De Leon) la Industrian Administradon, aŭ kiel diris Engels, "la regado super homoj sin cedos de regado super aĵoj". Nia kamarado, do, estas iom komika je sia teorio: nun li forjetas la principon de politika agado, sed post la revolucio li ĝin manipulos ĉie!

Troviĝas aliaj eraraj diroj en lia skribaĵo, sed mi ne deziras okazigi diskutadon pri tia temo en "Senn.". La k-do argumentu kun mi senpere, se li deziras. Mi deziris nur, per mia artikolo averti la rusajn k-dojn pri afero, kiu en la nuntempo absolute fuŝigas la *mondrevolucian movadon.* Mi ankoraŭ avertas ilin pri tio. La *fiaskita* ĝeneral-striko ĉi-tie estas doninta freŝan pruvon pri mia aserto.

D. Sheriff 1100, 110 Kirkland St. Glasgow NW.
Nedaŭra adreso nuna:
Ĉe 18 Angel Road, Hammersmith, London W 6.

LA REDAKCIO ATENDAS MANUSKRIPTOJN PRI LABORISTA MOVADO, LABORISTA ESPERANTO-MOVADO KAJ VIVKONDIĈOJ, PRECIPE EL NORDAJ LANDOJ (DANIO, NORVEGIO, HOLANDO KTP.), OKCIDENTAJ KAJ TRANSMARAJ LANDOJ

ATEISMO

Sub kies standardo batalu la mondlingvanaj ateistoj?

Publika respondo
al la letero de k-dino *T. Sufadinova-Yelland*, redaktistino de *"Liberpensulo"*, London.

Kara kamaradino!

Mi bone ricevis vian leteretón. Permesu, ke mi respondu publike, ĉar temas pri aferoj, kiuj koncernas ne personojn, sed organizaĵon.

Vi skribas, ke la alvokon pri "Ateista Fako" oni ne aŭdis, samkiel ni ne aŭdis pri ekzisto de ILL. Tio estas eraro. Mi propre estas ILL-ano kaj varbis por tiu asocio, kvankam mi ne aprobis ĝian separatan ekziston. Ankaŭ la alvokon oni aŭdis. Sed iu malsano malpermis al la k-doj respondi: ĝi estas la malsano de la separatismo kaj pri tiu malsano mi dezirus iom paroli.

En Esperantio ekzistas sufiĉe populara kaj bone kaj trafe aganta asocio: ĝi estas SAT. Tiu asocio celas apliki esperanton por ĉiuj celoj de la proletara liberiĝo, do ankaŭ por la liberiĝo el la ĉenoj de la religia trompo. SAT havas bonegan, fortike "forĝitan" aparaton por la informado, publikigo, interlanda komunikado. SAT havas laboremajn anojn en ĉiuj mondpartoj, kiuj kapablas kaj povas helpi kiajn ajn progresem-spiritajn aferojn, informiĝojn, enketojn ktp. SAT bone povas batali kaj bone batalas por ateismo (speciala n-ro de "S. R.", "Ateista krestomatieto", artikoloj en "Senn." kaj "S. R.", eĉ la sciencaj eldonaĵoj de SAT estas bonaj antireligiiloj).

Kio do instigis plurajn niajn k-dojn fondi apartan ILL?

Vi mem asertas, ke la plejparto el la anoj de ILL *"estas aŭ SAT-anoj, aŭ socialistoj"!* Do, tio estas des pli mallaŭdinda! Do vi havis nenian moralan rajton (se vi estas konsciaj SAT-anoj) fondi ateistan esp. organizaĵon ekster la kadro de SAT! SAT-anoj devis labori interne de SAT kaj varbi al la asocio la aliajn liberpensulojn socialistajn! Vi asertas, ke komunistoj ne sufiĉe laboras por ateismo. Jes, ili ne deziras en Okcident-Eŭropo labori kune kun la burĝaj liberpensuloj. Ili plene pravas. Ja vera liberpensulo devas esti samtempe malamiko de l' nuna kapitalista sociordo. La burĝaj "liberpensuloj" estas nur trionaj aŭ duonaj liberpensuloj.

Sed por bone organizi la esperantistajn prolet-ateistojn, tute ne estis necese organizi ILL.

Estis plensufiĉe organizi **kiel fako de SAT** Ateistan Ligon Tutmondan. Vi bone scias, ke neniam la presigo de antireligiaĵoj estis rifuzita sur la paĝoj de "Senn." kaj "S. R." Vi bone scias, ke se ateistaj k-doj helpus la eldon-akcian aferon, SAT ankaŭ antireligiajn broŝurojn plue eldonus. Vi bone scias, ke preskaŭ ĉiuj SAT-anoj bone simpatias ateismon kaj multiuj povus

nin bone helpi[1]). Vi bone scias, ke la semajna "Senn." kaj la monata "S. R." povas dum 2 monatoj presi pli da liberpensulaj artikoloj ol la 2-monata "Liberpensulo". Vi bone scias, ke se la liberpensula kroniko aperas en semajna "Senn." ĝi havas pli da intereso ol en 2-monata "Liberpensulo", kie ĝi perdas sian freŝecon. Vi bone scias, ke SAT povus ankaŭ eldoni dumonatan ateisman organon, havante por ĝi tiom da abonantoj, kiom da anoj havas ILL. Unuvorte, vi devas scii, ke SAT ebligas pli bonan agadon ol la aparato de ILL.

Ĉion-tion vi kaj la aliaj iniciatintoj de ILL devas scii kaj tion vi devis antaŭvidi. Ni serĉas kaŭzojn por pravigi la fondon de ILL, sed ni vidas kialojn nur por kondamni tiun separatismon!

Kamaradino! Vi kaj la aliaj SAT-anoj, aktive agantaj ĉe ILL, devas veni al la konkludo, ke la peresperantan ateistan laboron estus plej utile fari en la kadroj kaj uzante la aparaton de SAT! Vi devas kompreni, ke kun la helpo de SAT vi povas pliprofundigi vian laboron. Do faru konkludojn kaj tiuj konkludoj vin venigu al la agoj!

Batalu por tio, ke ILL'on anstataŭu **Ateista Ligo**, kiel fako de SAT, kaj kiel ano de l' Viena Prolet-Liberpensula Internacio! ĉiuj SAT-anoj el ILL vin helpos! La socialistaj ILL-anoj plezure aliĝos al la unuecfronta grava kultura organizaĵo: SAT, se vi bone klarigos al ili niajn celojn!

"Senn." kaj "S. R." plue ĉiam gastame akceptos liberpensajn artikolojn. Oni ne rifuzos malfermi rubrikon por "Libera Penso", kiel oni tion faris por "Radio". Se ni, la ateistaj SAT-anoj, venos al la konkludo, ke ni bezonas periodecan propran organon, tiun organon SAT aperigos ne malpli sukcese ol ILL!

Ni helpu nian Eldon-kooperativon kaj ĝi ankaŭ nin helpos per la presigo de niaj novaj verketoj!

Ni ekkomprenu, ke la separatismo ruinigos nian movadon!

Ni kuniĝu ĉiuj sub la standardo de SAT!

La SAT-hejmo estas sufiĉe larĝa, por ke ni eblu fari en ĝi kian ajn laboron!

For la vanan disigitecon de niaj fortoj!

Vivu la harmonia aŭtonoma diversfaka laboro! Via — ateiste — *V. Kolĉinski*

[1]) Ekz. de unu orienta k-do mi ricevis bonajn informojn pri ateismo en Ĉinio kaj Japanio. *V. K.*

≡ FEMINISMO ≡

Prostitucio kaj proletaro

Prostitucio estas grava afero por proletaro, ĉar plej multaj prostituistinoj estas laboristinoj. Kiu sin interesos pri maljustaĵo de ĉi-knabinoj, se ne la proletaro?! En tempo de franca revolucio la proletaro ĵetis sin en batalon kontraŭ prostitucio, detruadis prostituejojn — ĝi havis sufiĉe da malhonoro de siaj fratinoj kaj filinoj. Prostitucio, jen la pusanta vundo sur korpo de hodiaŭa socio, sed pri forigo de ĝi oni ne povas paroli en burĝa sociordo. Kiam ni venkos ĉi-sociordon, tiam ni venkos prostitucion mem.

La prostitucion oni renkontas ĉe homaro sur plej alta kulturŝtupo, tamen komenco de prostitucio devenas de antikvaj tempoj. Tiam okazis prostitucio en sanktejoj de diinoj de amo en Babilonio, Egiptio, Grekio kaj Romo kaj ankaŭ en Oriento. De la prostitucio havis ĉi-sanktejoj ĉefan enspezon. Post la falo de Roma Imperio, kiam en la mondo regis la pastroj, la prostitucio forte disvolviĝis. Ĝi fariĝis korporacio, donanta profiton al regno. Ĉi-korporacio devis partopreni en ĉiuj religiaj kaj naciaj solenoj. En XV. jarcento por konstruo de monaĥejo de Sankta Klara en Italio devis ĉiuj prostituistinoj kunmeti po 5 soldoj, do ni vidas, ke preĝejoj kaj monaĥejoj estas konstruitaj por virina malhonoro. Estas fakto, ke papoj ankaŭ tenis prostituejojn: la jarprofito de papo Siksto IV. el unu prostituejo elportis ĉirkaŭ 20000 dukatojn. — En momento de industria disvolviĝo, en burĝa sociordo prostitucio fariĝas amasa apero. Nun jam ne ludas rolon nek la religiaj konsideroj, nek la perforto super virino, kiel estis en tempo de sklaveco. Hodiaŭ la virinoj eniras bonvole en prostitucion; kapitalismo kreas kondiĉojn, en kiuj prostitucio estas opiniata kiel vivrimedo. Senlaboreco, ne sufiĉa pago, granda familio, mizero kaŭzas, ke laboristino devas elekti: malsatmorto aŭ malhonoro. Plej ofte prostituistinoj estas servistinoj, kudristinoj, floristinoj, kelnerinoj kaj tabakfabrik-laboristinoj, do ĉiprofesioj, kiuj estas plej malbone pagataj. Prostituistinoj estas proletinoj — inter ili troviĝas malofte burĝaj fraŭlinoj, ĉar ili havas rimedojn por defendi sian "virton". La laboristino, kiu ankoraŭ hieraŭ laboris, hodiaŭ fariĝas senlabora — forfluas tago, semajno kaj monato, ŝparmono disiras — malsato devigas ŝin eliri surstraten. Ne nur mizero aŭ malsato estas kaŭzoj de morala falo, kaŭzas ankaŭ degenero de viroj. Statistiko en Berlin en la jaro 1912 montras, ke kaŭzo de prostituiĝo en 27 % estis delogado de laboristinoj flanke de komercej- kaj fabrikestroj; la resto estis mizero kaj orfiĝo, do ankaŭ sekvoj de burĝa ekspluatado. Tamen aŭdacas la burĝoj nomi prostituistinojn — krimulinoj. — Plej ofte prostituistinoj estiĝas servistinoj, ĉar ili venas el vilaĝo al granda industri-urbo, ne estas sufiĉe saĝaj kaj falas facile en abismon. La industrilaboristinoj aliĝas al laboristaj organizaĵoj, kiuj batalas ankaŭ por virinrajtoj, tial ili povas pli facile rezisti kontraŭ falo. La proletinoj devas eniri amase en ĉi-organizaĵojn, kiuj ilin klerigos, subtenos, defendos kontraŭ humiliĝo.

La burĝaro fondas familian fajrujon, flegas kaj estimas virton de siaj edzinoj kaj filinoj. Ni ankaŭ devas fondi unu proletan familion; ni ne povas permesi, ke la burĝaro, estimanta la virton de siaj virinoj, havu la proletinojn por komuna uzo.

Tamen, kiel jam dirite — la prostitucio malaperos tiam, kiam ni ekbatalos por nova socialisma sociordo. Do, batalante ni batalas ne nur pro bonfarto de tuta homaro, sed ankaŭ pro honoro de virinoj. For kapitalismon — for prostitucion! *Gabiga Vojnarski.*

ESPERANTO-MOVADO

Grava servo per Esperanto

1. fakto

Dum civilmilito mi perdis du fratojn. Ĉiuj penadoj miaj por trovi ilin estis vanaj.

Mi decidis ilin trovi per esp-organizaĵo. Laŭ onidiraĵoj — unu el fratoj estis en Taŝkento. Mi skribis poŝtkarton al esp-organizaĵo. Poste mi ricevis jurnalon "Esperantisto de l' oriento" kiu al mi komunikas adreson de mia pliaĝa frato.

2. fakto

Estis unu famili-vespereto.

Oni ludis, kantis, muzikis, ridis, babilis. Mi rimarkis, ke unu fraŭlino estis tre malĝojigita. Mi demandis:

— Pro kio vi estas malĝoja?

— Ni tie-ĉi ĝojas, sed mi ne scias kie estas mia frato: ĉu li estas viva, ĉu jam morta?

Post rakonto laŭ mia peto ŝi donis al mi lian lastan adreson. Li loĝis en Parizo.

Mi decidis trovi lin, aŭ almenaŭ sciigojn pri li, per esperanto. Mi skribis Parizon al unu esp-organizajo, kie mi petis helpon al mi je serĉado. Poste mi ricevis de E. K. de SAT leteron kun adreso de tiu frato, kiun mi serĉis. Li loĝis laŭ adreso en Ruon.

Mi skribis al esperantisto de Ruon, kaj kun lia helpo mi trovis la fraton de fraŭlino, kiu malgajis dum familivespero.

Se vi vidus, kiel estis ekĝojigita la tuta familio de fraŭlino, kiam mi alportis la unuan leteron de ŝia frato, adresita laŭ mia adreso! Ŝi kaj ŝia patro ploris pro ĝojo.

3. fakto

Mi promenis.

Unu konatulino iris rekten al mi kun ŝia patrino.

— Baĉjo, mi aŭdis, ke vi trovis fraton de iu fraŭlino — trovu ankaŭ miajn du fratojn!

— Kie ili estas.

— Ili estis en Tuniso (Tunisio).

Ŝi donis al mi iliajn lastajn adresojn. Trarigardante la jarlibron, mi povis trovi neniun adreson el Tuniso, kaj sendis leteron al alia loko en Tunisio.

Post 5 monatoj mi ricevis adreson de unu frato, kiu loĝis jam en alia loko.

Estimataj kamaradoj, SAT-anoj, esperantistoj de ĉiuj landoj! Tio estas nova ebleco per esperanto havi gravajn servojn por feliĉigi malgajajn familiojn.

Ni devas en nia VI. SAT-kongreso fine decidi demandon de helpo per nia lingvo al ĉiuj, kiuj volas trovi iliajn fratojn, patrojn, parencojn.

Nia SAT-statuto devas enhavi detalan rubrikon pri ĉi grava servo per esperanto. *B. Belakov.*

PS. Represado estas dezirinda.

Esperanto

ĉe la Unio por la Ligo de Nacioj

La jena rezolucio pri Esperanto estas farita de la League of Nations' Union en Londono en Aprilo 1926.

Rezolucio pri internacia helplingvo

La Unio por la Ligo de Nacioj, konsciante, ke reciproka komprenebleco estas esenca por internacia kompreno kaj konkordo, bonvenigas la aprobon de la brita asocio (por la progresigo de la Scienco) pri la enkonduko de internacia helplingvo kiel surogatan komunikilon inter personoj, kiuj ne lernis la lingvon unu de la aliaj. Ĝi notas la konkludojn de la brita Asocio, ke la latina estus tro malfacila por tiu celo, kaj ke la alpreno de lingvo moderna donus nekonvenajn superaĵojn kaj ekscitus ĵaluzon. Ĝi subtenas la elekton de Esperanto, kiun faris la brita Asocio, pro

a) ĝia neŭtraleco
b) ĝia simpleco
c) la bone elpensita principaro, sur kiu ĝi baziĝis
d) la rapideco, laŭ kiu ĝi estas lernebla
e) la amplekso de ĝia jama uzado.

La Unio por la Ligo de Nacioj bonvenigus deklaron de la Ligo de Nacioj, instigantan la registarojn de membroŝtatoj, ke ili kuraĝigu la instruadon de Esperanto en la lernejoj, kaj proponantan, ke la komitato por intelekta kunlaboro estu petata, se necese, sugesti plibonigojn, kiuj igus Esperanton pli efika komunikilo inter la nacioj.

Grava atingo

Moskva "Izvestija", organo de Tutsovetia Centra Ekzekutiva Komitato de Sovetoj (CIK) en sia numero de 1. Junio enpresis grandan artikolon, en kiu estas rakontata detale pri la peresperanta laboro de niaj smolenskaj k-doj, precipe en la regiono de internacia peresperanta laborista korespondado.

"Izvestija" konklude diras, ke la laboro de smolenskaj proletaj esperantistoj devas esti modelo por la tuta Sovet-Unio.

Apero de tiu artikolo estas tre grava por plua disvastiĝo de Esperanto en nia lando.

Gratulante smolenskajn k-dojn pri tiu ĉi sukceso, havanta signifon por la tuta sovetia Esperanto-movado, ni substreku samtempe, ke ĉi sukceso estas atingita ne per propagandaj paroladoj kaj artikoloj, sed per la *praktika peresperanta laboro.*

Tio montras la ĝuston de la vojoj, kiujn elektis SAT. Tio pruvas, ke laboranta por la sama vojo kaj metodoj ni atingos novajn sukcesojn.

Plifortigo de SAT, nia kompaktiĝo ĉirkaŭ SAT, akcelos plirapidigon de ĉi sukcesoj.

Do ni daŭru fosi nian sulkon!

G. Demidjuk.

Danĝero

Lasttempe ni povas rimarki, ke esperanta laborista movado ne haltigeble kreskas en Sovetio. Ĉi-movado ĉirkaŭas multajn fabrikojn, uzinojn. Diversaj rondetoj havas jam esp.-koresp., siajn esp.-mur-gazetojn, por kiuj materialon ili ĉerpas el eksterlanda korespondado. Esperantistaro pli kaj pli kreskas (rigardu en Senn. kronikon kaj anoncojn). Sed similan ni ne rimarkas en aliaj landoj. Plej parte eksterlandaj k-doj, anstataŭ ligi per korespondado siajn fabrikojn kaj uzinojn kun niaj (ja, sendube, eksterlandajn laboristojn interesas detalaĵoj de laboro ĉe similaj je profesio k-doj), havas kelkajn intim-amikec-korespondantojn kaj tio ilin kontentigas. K-doj, se tio ĉi daŭriĝos, ni post nelonga tempo ekvidos, ke Sovetio havos duoble pli da esp. laboristoj, ol en tuta Eŭropo. Kaj el tio rezulto... movado komencos malkreski (tre dezirinda por burĝaj esp-istoj). Jam nun multaj gek-doj demandas nin, kial estas tiom malmulte da esp.-laboristoj en eksterlando. Ĉu eksterlandaj laboristoj ne komprenas la signifon de internacia lingvo? Ne, tio ne povas esti. Do, k-doj vi mem estas kulpaj. Ne faru movadon en viaj loĝejoj, sed portu ĝin kaj "Senn." tra stratoj. Montru al ĝi la sunon! Ne timu! Propagandu esp-on en fabrikoj, uzinoj, sindikatoj. SAT-anigu k-dojn! Laboru, laboru kaj laboru! Ĉar se ne ni, do kiu?

I. Avrunin, Kremenĉug.

GUBERNIA URBO IVANOVO-VOZNESENSK (Sovet-Unio)

Junaj SAT-aninoj instruantaj Esp. en la urbaj unuŝtupaj lernejoj dum Aprilo kaj Majo (havis grupojn de 30 ĝis 60 gelernantoj). Laŭ vico de maldekstre staras: *Guseva Aleks., Nikiforova Heleno, Vinokurova Nino, Talantova Natalio, Korovkina Nino;* sidas: *Kopitova Nadeĵdo* (Espero), *Gorŝkova Ekaterino, Guseva Lubovj* (Amo), *Avtonomova Heleno, Sergievskaja Marino.* Ili havas grandegan korespondantrondon el ĉiuj partoj de la mondo (po pers. 10 ĝis 50 gekorespondantojn).

SAT bezonas organizitan propagandon!

Ni ne bezonas substreki, ke la sukcesoj de SAT en Sovetio marŝas laŭ progresanta linio. Por neniu ankaŭ estas sekreto, ke samtempe ni *ne rimarkas* tute en Okcident-Eŭropo samajn sukcesojn en la SAT-laboro.

Sciante, ke la demando pri la grandkvanto kaj sufiĉeco da laborfortoj estas por nia asocio la plej kapitala problemo, ni devas peni, klarigi al ni la kialojn de l' kontrasto kaj uzi la konkludojn por nia plua laboro.

Kontrasto

inter la sukcesoj de SAT en Sovetio kaj nesufiĉa prospero en Okcident-Eŭropo havas seriozajn kialojn. En Sovetio la propagando havas pli *organizitan* karakteron. En la gazetaro la afero nia estas ofte aludata. Sur ĉiuj eldonaĵoj de Sovetia Esp. Unio gazetoj, broŝuroj nia SAT, la Kooperativo, la presorganoj, la eldonaĵoj estas ĉiame kaj bone reklamitaj. Ekzistas tri bonaj SAT-agentejoj (Moskvo, Leningrad, Minsk) kaj pluraj subagentejoj. Estis eldonita broŝuro pri SAT de k-do Izgur. Sed en plejpartaj landoj aliaj ni vidas tute alion: FEO preskaŭ nenion faras; GLEA malmulte propagandas por SAT; en aliaj landoj oni ankaŭ faras aŭ nesufiĉe, aŭ tute nenion. Milionoj da laboristoj estas absolute ne informitaj pri SAT. Flugfolioj pri SAT ofte forestas. Ne ekzistas regionaj agentejoj, kiuj ebligu facilan SAT-aniĝon kaj libromendadon. Ja sendi monon alilanden estas sufiĉe maloportune por izolaj k-doj.

Rezulte en Eŭropo bonajn sukcesojn ni havas nur en Sovetio. Tiu fakto, ke en Okcident-Eŭropo la movado "dormas", tre malfaciligas la laboron de l' sovetiaj k-doj. *Sub "Kroniko" de "Sennaciulo" ni ne vidas informojn* kaj ni ne povas sciiĝi al la sovetia laboristaro pri la sukcesoj alilande. *Sub "Korespondado" preskaŭ forestas ne-sovetiaj adresoj.* Niaj seriozaj korespondantoj, niaj organizaĵoj korespondemaj seniluziiĝos, se tia situacio daŭros.

Necesas revigliĝi, k-doj! Necesas eklabori. Ja ne tiam ni devas maldiligenti, kiam venas bonaj ŝancoj por la triumfo de nia afero!

NIAJ TASKOJ!

1. Alpreni programon kaj disvastigi ĝin tra la larĝaj proletmasoj en naciaj lingvoj

---

VARBU POR SAT KAJ ĜIAJ ORGANOJ!

2. Organizi nian Tutmondan Informservon; tiu organizaĵo estas pli simpla ol ni pensas, ĝi estu simpla reto el lokaj korespondejoj; **bone reklami ĉi-servon.**

3. Aranĝi nacilingvan por-SAT-propagandon en tiuj landoj, kie por SAT estas nesufiĉa agado; ĉi-propagando havas por ni grandegan signifon. Ja ni ne povas ĉerpi niajn fortojn nur el la anaro de malmultaj kaj relative malgrandaj naci-asocioj. Ni povas sen tiuj asocioj varbi senpere al SAT! Sed por tio necesas, ke SAT-grupoj komencu viglan laboron: agitflugfolioj, artikoloj en gazetaro, buŝa agitado ne devas manki!

Estus tre utile por nia afero, se nia asoci-centro ŝanĝus tian strangegan vidpunkton rilate la nacilingvan propagandon.

Ofte apartaj k-doj ne havas monon por eldono. Do tute ne estus peko, se SAT disponus en sia administrejo stokon da nacilingvaj reklamfolioj pri SAT en 10 ĝis 12 plej gravaj naciaj lingvoj. — La k-doj grandplezure mendus tiujn ajojn por la propagando.

4. Aranĝi regionajn SAT-agentejojn laŭ la sovetia tipo. Miaopinie tre utilaj organizaĵoj. Por unu agentejo plene sufiĉas 1—2 laboremaj k-doj por tuta regiono; taskoj: perado de aliĝoj, de abonoj, de akci-aĉetoj, vendo de literaturo, ankaŭ reklamado; la SAT-administracio devas ekinterrilati pri tio kun kompetentaj fidindaj k-doj.

5. Reklami la esp. sukcesojn sovetiajn; por tio necesas peti CK de SEU, ke ĝi dissendu eksterlanden ĉiumonate malgrandajn bultenetojn (maŝinskribitajn aŭ hektografitajn) pri la bonaj sukcesoj en Sovetio. Se ni nacilingve sciigos al la proletaro pri tiuj sukcesoj en la unua laborista ŝtato, tio bone akcelos nian aferon!

Jen la kvin taskoj, kies plenumo bone antaŭenpuŝos nian movadon. *Dneprano.*

≡ DIVERSAĴOJ ≡

Pensoj pri Jarlibro 1926

Ĵus mi estas leginta la novan dokumenton pri nia SAT. Kun ĝojo mi legis ĝian enhavon. Ĉu estus utilo, fari jenon:

La LEA en ĉiu lando traduku (nacilingve) la paĝojn 12, 13; 18, 19; 23—27; 167—175; 181—197 el nia informilo ĉi-jara, kaj ĉi-tiujn sciigojn oni eldonu kiel propagandilon, broŝurforme. Laŭ mi, estas necese, eltiri utilon el tiaj gravaj kaj varbantaj informoj en Jarlibro 1926. *(1851)*

Buĝeto de laboristo en Sovetio

Gubernia Statistika Oficejo de urbo Kostroma (Sovetio) esploris ĉiumonatan elspezon de 28 laboristaj familioj en tekstilaj fabrikoj.

Esplorado montris, ke meza familio konsistas el kvar manĝantoj; el ili preskaŭ tri laboras kaj unu vivas per ilia salajro. Meze de tia konsisto ĉiu familio monate elspezis ĉirkaŭ 79 rublojn.

El tiu ĉi sumo 33 rubloj, t. e. 35%, estis elspezitaj por manĝaĵo. Iom pli ol 20% (16 rubloj) estis elspezitaj por vesto, tolaĵo kaj ŝuoj. Por loĝejo ili elspezis ĉirkaŭ 8 rublojn, t. e. 10%. Estas enkalkulate renovigo, hejtaĵo kaj lumigo.

Diversaj mastrumaj elspezoj formis preskaŭ 9 rublojn, t. e. 12%. Tiamaniere ĉirkaŭ 77—78% de ĉiu elspezo estis por plej urĝaj bezonoj.

Atentigas nin en tiu esplorado la etaj elspezoj por literaturo, teatro kaj instruado de infanoj, por kio oni elspezas nur 1 rublon 60 kopekojn kaj por diversaj kotizoj 1 rublon.

Trad. el "Ruĝa Vesp. Gazeto" *V. Kozorez*

KRONIKO

Germanio

Leipzig. Kunveno de la SAT-rondo okazis la 2. Junio. Ĝin partoprenis ĉ. 55 SAT-anoj. Unu el la tagordaj punktoj estis: la SAT-kongreso en Leningrad. Tiuj, kiuj ne povos viziti ĝin, laŭpove subtenu ĝin finance. Aŭdinte k-don Richter, kiu prelegis poŝtkarton alvenintan en la redakcio de "Senn.", la SAT-rondo, post diskuto, unuanime konsentas jenan deklaron: "La Leipziga Lab. Esp. Grupo, kiu elektis la Redakcian Komisionon de "Senn.", deklaras, ke ĝi kondamnas la agmanieron de k-do Lewin (3051), kiu mensoge rakontas al ekster-leipzigaj esperantistoj-laboristoj, ke la Red. Kom. de "Senn." akceptas nur favorajn artikolojn pri Sovet-Unio kaj malakceptas aliajn".

Plene aprobata estas jena propono: "La Leipziga Lab. Esp. Grupo invitas la VII. SAT-kongreson por 1927 al Leipzig"!

Laŭ la nova SAT-jarlibro ni nun havas 122 aktivajn kaj 7 pasivajn SAT-anojn, krome 2 aliĝintaj organizaĵoj. Konstatebla estas eta malkresko de la membra nombro. Ĝi estas kaŭzata de la mizera ekonomia situacio germana, senlaboreco regadas, multiuj havas mallongigitan labortempon ktp. Sed tamen, nia movado marŝas kaj fine ni do venkos. *W. Krey, 5486*

Sovet-Unio

Leningrad. La pasintan monaton inspektoro de esperanto-kursoj, k-do Poniŝevski sukcese propagandvojaĝis tra la gubernio, raportante pri Esp-o en multaj lernejoj kaj diversaj laboristaj organizaĵoj.

Belogorodka (Volinska gub.) La 16. Majo en "Vilaĝdomo" okazis Esp-o-vespero. Pri la lingvo internacia raportis k-do Poniŝevski,

---

Bulgaraj okazintaĵoj postmilitaj

En Vieno, antaŭ ne longe, aperis germanlingve broŝuro de Karl Maus, unu de korespondantoj de amerikaj ĵurnaloj, pri okazintaĵoj sur Balkano, sub titolo: "Kio okazas en Bulgario?" La broŝuro estas verkita okaze de lastaj sangaj okazintaĵoj en Bulgario. Kiel fremdlandano kaj — apartenante — kiel li mem skribas — al neniu politika partio, s-ro Maus pere de multnombraj aŭtentikaj dokumentoj kaj okazintaĵoj, kiujn li kolektis el ĉiuj flankoj, sukcesis elmontri en vera lumo la sangan sistemregadon de oficir-kamariljo, kiu jam kvazaŭ du jarojn mortigadas kaj bruligadas en Bulgario.

Jen ĉefa enhavo de la broŝuro de s-ro Maus:

Oficialaj raportoj de bulgara registaro raportas, ke en la tuta lando regas plenplena paco kaj ordo. Sed en tiuj anoncoj oni tamen skribas pri plua enkarcerigado mortpafado, bruligado de domoj, mortigadoj de la homoj. La nombro de enkarcerigitaj kaj mortigitaj homoj ĉi-momente en bulgario, el vicoj de opozicio, atingas fantazian altecon.

Bulgara registaro mensoge kaj tendence raportas al fremdaj landoj pri ĉi-kio okazas en la lando. Sed ĝi tamen ne povas kaŝi la teruran veron pri ĝia terura sanga reĝimo, kiu estas senekzempla en monda historio.

La mondo devas ekscii tiun veron, kaj ĝi devas leviĝi por defendo de kulturo kaj civilizacio.

Tio, kio nun okazas en Bulgario, ne estas eble kompreni, se oni ne ekrigardos la plej novan politikan historion de la lando.

Kiel oni jam scias, Bulgario estis en mondmilito venkita, militistare disorganizita kaj per longaj militoj mastrume kaj finance elĉerpita. En aŭtuno 1918 ĝi devis antaŭ la armeoj de Entento plej honteme kapitulaci. Entento diktis al Bulgario traktaĵon de Neuilly. Laŭ tiu traktaĵo Bulgario devis rezigni je granda parto de Macedonio favore al Jugoslavio kaj Grekio, kaj je Dobrudĵo favore al Rumanio.

La kulpuloj de bulgara militkatastrofo kun reĝo Ferdinando kaj d-ro Radosavljev forkuris el la lando, pro granda ĉagreno de l' popolo, kiun ili je hontinda maniero ekpuŝis en la mondmilitan abismon. Sur bulgara trono eksidis la plej maljuna filo de reĝo Ferdinando — Princo Boris. Tion Entento ankaŭ benis.

Tiatempe ekprenis la bulgaran registaron terlaborista gvidanto Aleksandro Stambolinski, kiu dum la tuta periodo de mondmilito estis en malliberejo. Li devis savadi la landon el pereiga stato kaj ruinaĵoj, kiujn la milito postlasis.

Ekstera politiko de Aleksandro Stambolinski estis pacema. Ĉefa celo de lia politiko estis interkonsento kun Jugoslavio, ĉar estis okulvideble, ke Bulgario povis plu gvidi nenian agresivan (atakeman) politikon kontraŭ siaj najbaroj. En interna politiko ĉiam pli kaj pli valoriĝadis mezriĉaj vilaĝanoj.

Aleksandro Stambolinski estis tre sobra kaj kuraĝa homo. Li savis Bulgarion el rekta postmilita pereigo. Sed malkontenteco de la larĝaj laboristamasoj en Bulgario ĉiam pli kaj pli ekplaŭdadis lian registaron. Tiu malkontenteco venadis el grandaj kaj ne elteneblaj reparaciaj ŝarĝoj, kiujn Entento pere de ĝia alianca komisio altrudis al Bulgario. Stambolinski ne estis kapabla plifaciligi ekonomian staton de larĝaj laboristamasoj, ĉar li estus devinta trudi parton de tiuj ŝarĝoj al bulgaraj burĝuloj, kiuj lin ĉagrene malamis. Des pli li estis kun ili (burĝoj) tre tolerema kaj humila. Kaj ĝuste en tio kuŝis lia plej granda eraro. (Daŭrigota)

kiu nun vojaĝas al Krimeo. En la domo funkcias Esp-o-kursoj sub gvido de k-dino Jukov. En du lokaj lernejoj estas organizitaj Esp-o-grupoj. *SAT-ano 5729*

Jalta. Komencante la 21. Majo ĝis la 1. Junio, alveturinte tien-ĉi, k-do Lingel tralegis ses lekciojn en lokaj lernejoj kaj du en kluboj. Kiel rezulto dume organiziĝis unu grupo el 30 gelernantoj kaj estas organizata dua grupo speciale el profunuiĝanoj.

A. Lingel (5087).

Ivanovo-Voznesensk. I. Ivanovo-Voznesenska Gub. Konferenco de SEU dankas al ĉiuj k-doj, sendintaj siajn salutojn kaj bondezirojn kaj deziras al ili plensukceson en nia komuna laboro.

Per fortoj unuigitaj ni marŝu al la tutmonda senklasa socio de laboro!

Minsk. II. Tutblankrusia Konferenco de SEU en Minsk (23.—24. Majo). Jam duan fojon ni resumis nian laboron kaj ellaboris planon por estonta laboro. Politikgvidantaro de Okcident-militregiono, multaj redakcioj de gazetoj kaj jurnaloj, fabrikkomitatoj, profesi-organizajoj, junulaj komunist-ligoj k. a. aprobis nian laboron.

Raporton pri laboro de CK de SEU faris k-do Klys. Pri laboro de Blankrusia Centra Oficejo raportis k-do Snejko. Gravajn sukcesojn CO havas inter gazetaro kaj internacia korespondado.

Agentejo Esp-o peris 197 kvaronjarajn, 79 jarajn abonojn por "Senn." kaj 252 SAT-kotizojn.

SEU- kaj SAT-anaro blankrusa estis duobligita kontraŭ antaŭa jaro. Estis organizitaj: Radio-kurso kaj du urbaj kursoj en Minsk. Vigle laboras milit-sekcio. Ĝi havas 343 ruĝarmeanojn-esperantistojn. Milit-sekcio ekspedis eksterlanden 244 leterojn, ricevis 181.

Poste estis aŭskultitaj diversaj raportoj pri "Esp-o kaj Radio", "Esp-o kaj internacia korespondado", "Enkonduko de Esp-o en lernejoj", "Subteno de la VI. SAT-Kongreso kaj eldonejo de SEU kaj SAT."

En novan CO estis elektitaj la k-doj Klys, Snejko, Prohorcik, Ŝĉirec, Nikolskij (milit-sekcio), Lapenko(Vitebsk), Solsulman (Sluck), Kostjuk (Mozyr), unu loko por reprezentanto el CK de komunista junularo.

La konferenco ricevis pli ol 35 salutleterojn. Ĉeestis 35 delegitoj-reprezentantoj de SEU-anaro blankrusa.

Post konferenco: Antaŭen al praktika laboro! *SAT-ano 603.*

II. Tutblankrusia Konferenco de Sovetlanda Esperantista Unio sendas sian sinceran, fratecan dankon al Sveda Laborista Esp.-Asocio, Hungara Esp. Societo Laborista, Sovet-Japana Kultura Asocio, Prep. Komitato de Japana Prolet-Esp. Unio, Prolet. Esp.-Pressedienst, Germana Laborista Esperanto-Asocio, Sekcio Orientö en Leipzig, Metalista Junularo en Leipzig, Esperanto-Asocio Portsans, Fédération Espérantiste Ouvrière, Esp. Laborista Grupo en Lyon, A. Bouda el ĉekoslovakia delegitaro kaj multaj aliaj esp. laboristaj organizajoj kaj apartaj SAT-anoj el tuta mondo — pro iliaj sinceraj salutoj al nia konferenco.

Ni ĉiam antaŭenpaŝos, por plenumi niajn taskojn — kaj viaj bondeziroj por triumfigo de Esp-o estu revolucie praktikata de la laborista klaso!

Vivu do internacia kunfratiĝo de proletariaro per Esperanto!

Por prezidantaro: *J. Klys.* Por sekretariaro: *Dm. Snejko.*

KORESPONDADO

TARIFO

Unu enpreso: Simpla trilinia anonco kostas 0,50 mk. or., ĉiu plia linio la samon. Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago.

MALLONGIGOJ. L — letero. PK — poŝtkarto. PI — poŝtkartoj ilustritaj. PM — poŝtmarkoj. bfl — poŝtmarko sur bildflanko. k. ĉ. l. — kun ĉiuj landoj. espajo — esperantajo.

Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

Aŭstrio

— *"ALLE-grupo Wr.-Neustadt"* dez. kolektive interŝ. PI, PK, PM, L, bfl, pri ĉ. temoj k. ĉ. l. Adr.: K-do *Gustav Schmid,* Wöllersdorfer Str. 45, *Wiener-Neustadt.* Grupestraro garantias resp.

— K-do *Eugen Benedikt,* priv. oficisto, Praterstr. 60/33, *Wien II,* dez. koresp. pri ĉ. temoj, L, PK k. ĉ. l.

Ĉekoslovakio

— **Filatelistoj!** Sendu al mi rekomendite PM de kia ajn lando, vi ricevos saman kvanton. Adr.: *A. Kühnert,* Resslgasse 22, *Plzen.*

Ĉinio

— K-do *Sij Hsuhenjao,* The Chinese Student department, Tun Wen College, *Shanghai,* dez. koresp. pri socia vivo k-lab. movado de ĉ. l. Resp. nur al seriozaj korespondantoj.

Francio

— K-do *R. Arnaud,* 78, rue Paul Bert, *Lyon III,* ĉesas koresp. pro grava malsano. Li petas pardonon de siaj koresp.

Germanio

— K-doj *Hans Baumann,* Sonnenmühlweg 15, *Erich Endler,* Herzogstr. 11, *Max Sommerer,* Renthstr. 3, kaj K-dino *Gertrud Bechert,* Talstr. 19, ĉiuj en *Selb* (Bavario), dez. SAT-indan koresp-adon.

— *Lab. Esp. Grupo "Egaleco",* Volkshaus, *Altenburg* (Turingio), dez. seriozan kolektivan koresp-adon pri ĉ. temoj, kiuj rilatas al proletara vivo.

— *10 gek-doj* dez. koresp. pri ĉ. temoj, L, PK, PI k. ĉ. l.; certe resp. Adr.: *G. Winkler,* Wiesenstr. 3, *Einsiedel bei Chemnitz i. Sa.*

— K-do *K. Neumann,* Lehmweg 39, *Hamburg 30,* dez. koresp. k. ĉiul. liberpensuloj.

— K-do *F. Köhnke,* Sartoriusstr. 22, *Hamburg 31,* dez. koresp. kun komunistoj kaj jun-pioniroj el ĉ. l.

— K-do *Otto Wysolniersky,* Langgasse 30, *Mainz,* dez. koresp. L, PK, PI, bfl k. ĉ. l.

Hispanio

— **Adresŝanĝo:** K-doj *Joakimo Oliveras* (2003) k. *Buenaventura Bermejo* (2495) havas nun alian adreson: Calle Colorado, 1635, *Montevideo* (Urugvajo).

Litovio

— K-do *Vitoldo Ozelis,* Darbénai, *Laukzemés dvaras,* k. ĉ. l. gelab-istoj L, PK, PI, pri ĉ. temoj. Kun ĝardenistoj pri ĝarden-flor- kaj abelkulturo.

Sovet-Unio

— K-do *Aleksandro Jarov,* Radio-teknikisto, 2-j Kracnoselskij per. d. 3, kv. 4, *Moskvo,* pri Radio, interŝ. skemojn, artikolojn k. ĉ. l.

— *SAT-grupo,* poŝtkesto 56, *Vladivostok,* precipe kun Japanio kaj Ĉinio, L, PK, PI.

— *"Esperantista Grupo",* 2-ja Centralnaja ŝkola, *Vladivostok,* geknaboj 12 ĝis 15 j., dez. koresp. k. ĉ. l. L, PK, PI, PM.

— K-do *J. Burov,* botisto, poŝtkesto 63, *Astrahanj,* pri ĉ. temoj k. ĉ. l. L, PK.

— *Raboĉi Klub* (Laborista Klubo), im. Jonava, Kalanĉevska, pl. 1, *Moskvo,* pri ĉ. temoj k. ĉ. l.

— K-do *A. N. Karavaŝkin,* Pjatnicki ruĉej, 13, *Smolensk,* pri novaj metodoj de librotenado k. kooperativa movado.

— K-do *J. Ivanov,* Geofizika Instituto en Kuĉino, *st. Saltikovka,* Mosk.-Niĵego., ĵ. d., pri meteorologiaj k. sajsmologiaj temoj, L, PK k. ĉ. l.

— K-do *P. M. Krapivin, P. O. Jakovleviĉi,* Orŝansk. okr. Belarusj, L, PK, k. ĉ. l.

— K-do *B. Gorelkin,* Leninstrato 1, *Kremenĉug-Krjukov* (lernanto de fervojtekniklernejo), pri junulara vivo ktp. kun lab. junuloj, L, PK, PI k. ĉ. l.

— K-do *Stefan,* ŝkola III. Internacio, *Ivanovo-Voznesensk,* dez. koresp. pri naturscienc-instruaferoj k. ĉ. l.

— *"La Esp.-rondeto"* dez. kor. pri viv- k. laborkondiĉoj, precipe kun presejlaborantoj ĉiul. Adr.: *Tipografio "Peĉatnij Trud",* ul. Ogareva, 7, *Moskvo.*

— K-do *Paŭlo Nikitin,* 2-j Krasnoselskij per. d. 6, kv. 8, *Moskvo,* precipe kun foto-amatoroj interŝ. fot-aĵojn, L, PI, PK, k. ĉ. l.

— K-do *S. Tretjakov,* Jamki N. 37, *Voronej,* dez. interŝ. L, PK, PI k. kun pri div. temoj k. ĉ. l. Resp. garantiata.

— Por serioze amikiĝi ni serĉas korespondantinojn. Resp. al ĉiuj alsendintoj de bela poeziaĵo. Ĉeestos SAT-kongreson en Leningrad. Adr.: *F. Zaharov* (Stazo), str. Ĉerniŝevskogo, 137, *Saratov.*

KORESPONDEJO

5458. UEA-jarlibron ni ne povus havigi al vi.

5805. Ni notis, ke vi estas nur tradukinto de "Laborista loĝejkonstruado en USSR."

1810. Via manuskripto taŭgas kaj estos uzata en okazo de bezono.

Neuzitajn manuskriptojn ni ne resendas — Represo de artikoloj permesata nur, se oni citas la nomon de nia organo kaj sendas al Red. du ekz. de la represaĵo.

Jarabono: Argentino 6 pesos; Aŭstrio 12 ŝil.; Belgio 40 fr.; Brazilo 13 milr.; Britio 110 penc.; Bulgario 220 lev.; Ĉekoslovakio 60 kr.; Danio 10 kr. d.; Estonio 650 mk.; Finnlando 70 mk.; Francio 40 fr. fr.; Germanio 8 mk. or.; Hispanio 13 peset., Hungario 8 kr. or.; Italio 50 lir.; Japanio 4.50 jen; Jugoslavio 130 din.; Litovio 16 lid.; Nederlando 6 guld.; Norvegio 10 kr. norv.; Polio 10 zlot.; Portugalio 40 esk.; Rumanio 350 lej; Rusio 4 rubl. or.; Svedio 8 kr. sved.; Svisio 10 fr. svis.; Usono 2.50 dol. — Ankaŭ 1/4 jare abonebla. Ponumera prezo: 0.20 mk.

Presejo: UNS-PRODUKTIV-GENOSSENSCHAFT, LEIPZIG